

Byla C-268/24 [Lalfi]¹**Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį****Gavimo data**

2024 m. balandžio 16 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Tribunale di Lecce (Italija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2024 m. balandžio 16 d.

Ieškovė:

ZT

Atsakovė:

Ministero dell'Istruzione e del Merito

Pagrindinės bylos dalykas

Ieškinys *Tribunale di Lecce – Sezione lavoro* (Lečės teismo Darbo bylų skyrius), kuriuo siekiama, kad būtų patvirtinta ieškovės teisė gauti finansinę išmoką (vadinamąją „mokytojo kortelę“) pagal *legge n. 107 del 2015* (2015 m. Įstatymas Nr. 107). Vis dėlto šiuo metu galiojančiuose Italijos teisės aktuose, kaip jie aiškinami pagal vyraujančią nacionalinę teismų praktiką, numatyta, kad ši išmoka neskiriama mokytojams, kurie pavadavo tik laikinai.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Remdamasis SESV 270 straipsniu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas teikia Teisingumo Teismui prašymą priimti prejudicinį sprendimą dėl nacionalinio teisinio reglamentavimo, kuriame numatyta finansinė išmoka mokytojams profesinio mokymosi tikslais ir kuris aiškinamas taip, kad pagal jį teisė į šią išmoką nesuteikiama mokytojams, atlikusiems trumpus ir atsitiktinius,

¹ Šios bylos pavadinimas išgalvotas. Jis neatitinka jokios bylos šalies vardo, pavardės ar pavadinimo.

t. y. laikinus, pavadavimus, neatitinkančius metinių mokymo planų, suderinamumo su 1999 m. kovo 18 d. sudaryto Bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis, kuris yra 1999 m. birželio 28 d. Tarybos direktyvos 1999/70/EB dėl Europos profesinių sąjungų konfederacijos (ETUC), Europos pramonės ir darbdavių konfederacijų sąjungos (UNICE) ir Europos įmonių, kuriose dalyvauja valstybė, centro (CEEP) bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis (toliau – Direktyva 1999/70) priede, 4 punktu.

Prejudiciniai klausimai

- Ar [1999 m. birželio 28 d. Tarybos direktyvoje 1999/70/EB dėl Europos profesinių sąjungų konfederacijos (ETUC), Europos pramonės ir darbdavių konfederacijų sąjungos (UNICE) ir Europos įmonių, kuriose dalyvauja valstybė, centro (CEEP) bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis] esančio Bendrojo susitarimo 4 punktas turi būti aiškinamas taip, kad jam prieštarauja apribojimas skirti mokytojo kortelę, nurodytą *legge del 13 luglio 2015, n. 107 – Riforma del sistema nazionale di istruzione e formazione e delega per il riordino delle disposizioni legislative vigenti* (2015 m. liepos 13 d. Įstatymas Nr. 107 – Nacionalinės bendrojo ir profesinio mokymo sistemos reforma ir delegavimas pertvarkyti galiojančias teisės aktų nuostatas) (GURI Nr. 162, 2015 m. liepos 15 d.) 1 straipsnio 121 ir paskesnėse dalyse, atsižvelgiant į paties pavadavimo trukmę?
- Ar, atsižvelgiant į minėtą 4 punktą, *legge 124/99* (Įstatymas Nr. 124/99) 4 straipsnio 1, 2 ar 3 dalyse nurodytus atvejus atitinkančių rūšių darbuotojų trūkumas, kurį turi „padengti“ atskiras pavaduojantis asmuo, gali būti laikomas „objektyviomis priežastimis“, tinkamomis diskriminacijos buvimui paneigti?
- Ar tai, kad tais pačiais mokslo metais laikinieji pavaduojantys darbuotojai dirbo įvairiose mokyklose pagal kelias skirtingas laikinojo pavadavimo sutartis, gali būti laikoma objektyvia priežastimi pagal Direktyvoje [1999/70] esančio Bendrojo susitarimo 4 punktą?
- Ar bet kuriuo atveju reikėtų manyti, kad pagal terminuotas ir neterminuotas sutartis įdarbintų mokytojų palyginamumo vertinimas turėtų būti atliktas *ex ante*, ar reikėtų atsižvelgti į faktinę pavadavimo, vykdomo per metus, trukmę (pvz., kur, nors ir pagal kelias sutartis, pavaduojantis asmuo dirbo tokį laikotarpį, kuris nėra panašus į pavaduojančio asmens, paskirto užimti laisvą *de facto* darbo vietą, darbo laikotarpį)?

Nurodytos Sąjungos teisės nuostatos

1999 m. birželio 28 d. Tarybos direktyva 1999/70/EB dėl Europos profesinių sąjungų konfederacijos (ETUC), Europos pramonės ir darbdavių konfederacijų sąjungos (UNICE) ir Europos įmonių, kuriose dalyvauja valstybė, centro (CEEP)

bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis (OL L 175, 1999, p. 43; 2024 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 3 t., p. 368), ypač 1 straipsnis.

1999 m. kovo 18 d. sudarytas Bendrasis susitarimas dėl darbo pagal terminuotas sutartis, esantis Direktyvos 1999/70 priede. Visų pirma, 2 punkto 1 dalis, 3 punktas ir 4 punkto 1 dalis.

2022 m. gegužės 18 d. Teisingumo Teismo nutartis byloje C-450/1, ECLI:EU:C:2022:411.

Nurodytos nacionalinės teisės nuostatos ir nacionalinių teismų praktika

Legge del 13 luglio 2015, n. 107 – Riforma del sistema nazionale di istruzione e formazione e delega per il riordino delle disposizioni legislative vigenti (2015 m. liepos 13 d. Įstatymas Nr. 107 – Nacionalinės bendrojo ir profesinio mokymo sistemos reforma ir delegavimas pertvarkyti galiojančias teisės aktų nuostatas) (GURI Nr. 162, 2015 m. liepos 15 d.; toliau – Įstatymas Nr. 107/2015), ypač 1 straipsnio 121–124 dalys.

121 dalis išdėstyta taip: „*Siekiant remti nuolatinį mokytojų kvalifikacijos kėlimą ir tobulinti jų profesinius įgūdžius, sukuriama <...> elektroninė kortelė, skirta visų lygių švietimo įstaigų mokytojų kvalifikacijos kėlimui ir įgūdžių atnaujinimui. Kortelė, kurios nominali suma yra 500 eurų per metus už kiekvienus mokslo metus, gali būti naudojama knygoms ir tekstams (įskaitant skaitmeninio formato), leidiniams ir žurnalams, naudingiems profesiniam tobulėjimui, įsigyti, techninei ir programinei įrangai įsigyti, registracijai į profesinių įgūdžių atnaujinimo ir kvalifikacijos kėlimo kursus, kuriuos vykdo [ministerijos] akredituotos įstaigos, bakalauro, magistro, specialisto ar vientisųjų studijų programas, susijusias su profesiniu profiliu, arba antrosios pakopos studijų programas arba universiteto magistrantūros programas, susijusias su profesiniu profiliu, dalyvavimui teatro spektakliuose ir filmų rodymuose, lankymuisi muziejuose, parodose ir kultūros renginiuose bei tiesioginiuose pasirodymuose, taip pat iniciatyvoms, atitinkančioms 124 punkte nurodytuose mokyklų mokymo pasiūlos trejų metų plane ir nacionaliniame mokymo plane nustatytas veiklas. Kortelėje nurodyta suma nėra nei papildomas atlygis, nei apmokestinamosios pajamos.*“

122, 123 ir 124 dalyse atitinkamai nurodoma mokytojo kortelės įgyvendinimo tvarka, kuri turi būti nustatyta *Presidente del Consiglio dei ministri* (Ministrų Tarybos pirmininko) dekretu, leidžiamos šios finansinės išmokos metinės išlaidos ir pagal neterminuotas darbo sutartis dirbančių mokytojų kvalifikacijos kėlimas, kuris yra privalomas, nuolatinis ir struktūrinis.

Legge del 3 maggio 1999, n. 124 – Disposizioni urgenti in materia di personale scolastico (1999 m. gegužės 3 d. Įstatymas Nr. 124 – Skubios nuostatos dėl mokyklų personalo) (GURI Nr. 107, 1999 m. gegužės 10 d.; toliau – Įstatymas Nr. 124/1999); ypač 4 straipsnio 1–7 dalys.

1–3 dalyse numatytos trys pavadavimo rūšys:

1. *Siekiant užimti iki gruodžio 31 d. faktiškai laisvas turimas darbo vietas ir pareigybes, kurios, kaip prognozuojama, tokios išliks visus mokslo metus, jei nebus įmanoma aprūpinti provincijos personalo nuolatinais mokytojais arba pasitelkus papildomą personalą, ir su sąlyga, kad į tas pačias pareigas dar nebuvo paskirtas pagal neterminuotą darbo sutartį dirbantis asmuo, pavaduojama metams, kol bus baigtos nuolatinių mokytojų įdarbinimo konkurso procedūros.* **[vadinamasis pavadavimas de jure]**

2. *Siekiant užimti nelaisvas darbo vietas ir pareigybes, kurios atsilaisvina iki gruodžio 31 d. ir iki mokslo metų pabaigos, pavaduojama skiriant laikinus pavaduojančius asmenis iki mokymo veiklos pabaigos. Taip pat iki mokymo veiklos pabaigos skiriami laikini pavaduojantys asmenys, siekiant padengti dėstymo valandas, dėl kurių nesteigiamos neetatinės vietos ar valandinės pareigybės.* **[vadinamasis pavadavimas de facto]**

3. *Kitais nei 1 ir 2 dalyse numatytais atvejais skiriami laikinai pavaduojantys asmenys.* **[vadinamieji laikinai arba trumpai ir nereguliarieji pavaduojantys asmenys]**

4 dalyje nurodyta, kad provincijos etatinės pareigybės jokiais aplinkybėmis negali būti užimtos įdarbinant mokytojus ne pagal neterminuotą darbo sutartį.

5–7 dalyse nurodoma 1, 2 ir 3 dalyse nurodytų metinių ir laikinų pavadavimų skyrimo tvarka pagal sudarytus tinkamumo sąrašus.

Decreto legislativo del 16 aprile 1994, n. 297 – Approvazione del testo unico delle disposizioni legislative vigenti in materia di istruzione, relative alle scuole di ogni ordine e grado (1994 m. balandžio 16 d. Įstatyminis dekretas Nr. 297 – Švietimą reglamentuojančių teisės aktų nuostatų, susijusių su visų lygių mokyklomis, konsoliduoto teksto patvirtinimas) (GURI Nr. 115 paprastasis priedas, 1994 m. gegužės 19 d.), ypač 282 straipsnis, pagal kurį žinių atnaujinimas yra pagrindinė mokytojų pareiga.

Decreto legge del 13 giugno 2023, n. 69 – Disposizioni urgenti per l’attuazione di obblighi derivanti da atti dell’Unione europea e da procedure di infrazione e pre-infrazione pendenti nei confronti dello Stato italiano (2023 m. birželio 13 d. Dekretas įstatymas Nr. 69 – Skubios nuostatos dėl įsipareigojimų, kylančių iš Europos Sąjungos teisės aktų ir prieš Italijos valstybę vykdomų pažeidimo bei ikipažeidiminių procedūrų, įgyvendinimo (toliau – Dekretas įstatymas Nr. 69/2023). Visų pirma, 15 straipsniu apribojamas mokytojo kortelės suteikimas *de jure* pavaduojantiems asmenims.

1995 m. rugpjūčio 4 d. Nacionalinė mokyklų sektoriaus kolektyvinė darbo sutartis, ypač jos 28 straipsnis, pagal kurį dalyvavimas kvalifikacijos kėlimo ir įgūdžių atnaujinimo kursuose yra mokytojų teisė, nes tai padeda visapusiškai išnaudoti ir tobulinti profesionalumą.

2007 m. lapkričio 27 d. Nacionalinė mokyklų sektoriaus kolektyvinė darbo sutartis, ypač 63 straipsnio 1 dalis, pagal kurią administracija privalo suteikti priemones, išteklius ir galimybes, garantuojančias kvalifikacijos kėlimą dirbant.

Corte di cassazione (Kasacinis Teismas, Italija) sprendimas Nr. 29961/2023.

Glaustas faktinių aplinkybių ir proceso aprašymas

- 1 Ieškovė yra mokytoja, 2020–2021-aisiais ir 2021–2022-aisiais mokslo metais dirbusi pavaduojančia mokytoja. 2021–2021-aisiais mokslo metais ieškovė dirbo pavaduojančia mokytoja iki mokslo metų pabaigos, o 2021–2022-aisiais mokslo metais ji kelis kartus pavadavo trumpai ir nereguliariai laikotarpiu nuo 2021 m. spalio 8 d. iki 2022 m. gegužės 27 d.
- 2 Įvairių pavadavimų laikotarpiai dažnai būna vienas po kito. Pirmasis pavadavimo laikotarpis baigėsi 2021 m. gruodžio 22 d., kai buvo Kalėdų laikotarpio pertrauka. Antrasis pavadavimo laikotarpis yra susijęs su keliomis sutartimis nuo 2022 m. sausio 24 d. iki 2022 m. vasario 10 d., o trečiasis laikotarpis truko nuo 2022 m. vasario 11 d. iki 2022 m. gegužės 27 d. (su pertrauka nuo balandžio 14 d. iki balandžio 19 d. imtinai, kuri sutapo su 2022 m. Velykų laikotarpiu).
- 3 Visais šiais laikotarpiais mokytojos užduotys ir pareigos buvo tokios pačios kaip ir jos pagal neterminuotas sutartis dirbančių kolegų (taip pat ir pavaduojančių asmenų, dėl darbuotojų trūkumo paskirtų pavaduoti *de jure* ar *de facto*).
- 4 Atsižvelgdama į per dvejus mokslo metus vykdytą mokymo veiklą, ieškovė, vadovaudamasi Įstatymu Nr. 107/2015, paprašė skirti finansinę išmoką kvalifikacijos kėlimo tikslais – vadinamąją „mokytojo kortelę“, lygią 500 eurų metinei sumai; *Ministero dell'istruzione* (Švietimo ministerija) ieškovės prašymą atmetė.
- 5 Tuomet ieškovė pareiškė ieškinį *Tribunale di Lecce* (Lečės teismas), prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme, siekdama, kad būtų nustatyta jos teisė į minėtą išmoką.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 6 Ieškovė laikosi nuomonės, kad ministerijos atsisakymas skirti jai išmoką yra neteisėtas, nes prieštarauja prie Direktyvos 1999/70 pridėto Bendrojo susitarimo 4 punktui, susijusiam su vienodu požiūriu į darbuotojus, dirbančius pagal terminuotas sutartis, ir panašius darbuotojus, dirbančius pagal neterminuotas sutartis. Ji teigia, kad Įstatyme Nr. 107/2015 numatyta teisė turėtų būti pripažinta atsižvelgiant į pavaduojančio mokytojo dirbamą darbą.
- 7 Ministerija pakartoja, kad priėmė teisingą sprendimą.

Glaustas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

- 8 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad prejudicinio sprendimo poreikis kyla tik dėl išmokos už pavadavimą 2021–2022-aisiais mokslo metais, kuri sudaro keli laikino pavadavimo laikotarpiai, priskirti remiantis Įstatymo Nr. 124/1999 4 straipsnio 3 dalimi.

Vis dėlto, kiek tai susiję su 2020–2021-aisiais mokslo metais, aplinkybė, kad ieškovė, vadovaujantis Įstatymo Nr. 124/1999 4 straipsnio 2 dalimi, pavadavo iki mokslo metų pabaigos, pagal nacionalinę teismų praktiką laikoma tinkama, kad būtų pripažinta teisė į išmoką.

Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas primena *Corte di cassazione* (Kasacinis Teismas) sprendimą Nr. 29961/2023, kuriame pabrėžiama, kad įstatymų leidėjas, nustatydamas mokytojo kortelę, norėjo remti ne trumpiau kaip vienus metus trunkančią mokymo veiklą.

Visų pirma, pasak *Corte di cassazione* (Kasacinis Teismas), mokytojo kortelę apibrėžiančiomis nuostatomis (t. y. Įstatymo Nr. 107/2015 1 straipsnio 121 dalimi) išreiškiamas tikslas remti nuolatinį mokytojų kvalifikacijos kėlimą ir jų profesinių įgūdžių tobulinimą; taip pabrėžiamas tikslas geriau teikti visą paslaugą, būtent kasmet didinant darbuotojų ir mokytojų profesionalumą. Taip pat svarbu, kad mokytojo kortelė būtų siejama su iniciatyvomis, įtrauktomis į Trejų metų ugdymo pasiūlos planą, t. y. su programinėmis priemonėmis, skirtomis švietimo sistemos strateginiams prioritetams nustatyti ir įvertinti. Šąsaja su metiniu mokymu būtų aiškiai derinama su pedagoginio mokymo planavimo laikotarpiais, kurių reikalaujama iš konkretaus mokytojo, remiantis Mokytojų kolegijos kasmet nustatomomis gairėmis.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo nuomone, taip pat ypač svarbi nuomonė, kurią šiuo klausimu išreiškė *Corte di Cassazione* (Kasacinis Teismas) pirmoji pirmininkė; atsižvelgdama į 2024 m. kovo mėn. priimtą sprendimą dėl kito nacionalinio teismo pateikto klausimo, susijusio su mokytojo kortelės išmokos pripažinimu, nepriimtumu ir remdamasi minėtu *Corte di Cassazione* (Kasacinis Teismas) sprendimu ji pažymi, kad išmokos pripažinimas ir pagal terminuotą darbo sutartį dirbantiems mokytojams, kurie vis dėlto yra sudarę sutartis dėl pavadavimo iki mokslo metų pabaigos ar vykdo mokymo veiklą, yra pagrįstas tuo, kad ir tokiu atveju atpažįstamas laiko ryšys, kuri įstatymų leidėjo ketino nustatyti tarp konkrečios kvalifikacijos kėlimo priemonės, kurią sudaro minėta mokytojo kortelė, ir mokymo metinio pobūdžio.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad minėtuose sprendimuose, kurie yra ypač autoritetingi atsižvelgiant į juos priėmusias institucijas, pateikiamos aiškios gairės, kuriose nurodyta, kad išmoka neskiriama trumpą laikotarpį laikinai pavaduojančių mokytojų kategorijai ir pabrėžiamas įstatymų leidėjo pasirinkimas išmokos skyrimą sieti su vienus metus trunkančiu mokymu.

Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas laikosi nuomonės, kad ši ribojanti nacionalinė teismų praktika, pagal kurią nacionalinis teisinis reglamentavimas aiškinamas kaip nesuteikiantis laikinai pavaduojantiems mokytojams teisės į išmoką, prieštarauja Bendrojo susitarimo 4 punktui, pagal kurį „[p]agal terminuotas sutartis dirbantiems darbuotojams negali būti taikomos mažiau palankios darbo sąlygos negu panašioms nuolatiniais darbuotojams vien dėl to, kad jie sudarė terminuotas darbo sutartis ar palaiko terminuotus darbo santykius, nebent ši nevienoda traktuotė [šis skirtingas požiūris] yra objektyviai pagrįsta[s].“

Šiuo klausimu jis primena 2022 m. gegužės 18 d. Teisingumo Teismo nutartį, priimtą byloje C-450/21 (ECLI:EU:C:2022:411); joje Teisingumo Teismas nusprendė, kad mokytojo kortelės išmoka turi būti laikoma patenkanti į darbo sąlygas, kaip tai suprantama pagal minėtą punktą, nes ši išmoka mokama „*siekiant paremti nuolatinį mokytojų kvalifikacijos kėlimą, kuris yra privalomas tiek pagal terminuotas, tiek pagal neterminuotas darbo sutartis dirbantiems ministerijos darbuotojams, ir jų profesinių įgūdžių tobulinimą*“. Be to, „*aplinkybė, kad elektroninė kortelė taip pat gali būti naudojama perkant prekes ir paslaugas, kurios nėra griežtai susijusios su tęstiniu kvalifikacijos kėlimu, neturi <...> lemiamos reikšmės traktuojant pagrindinėje byloje nurodytą kompensaciją kaip „darbo sąlygą“*“. Be to, Teisingumo Teismo nuomone, nuoroda į vien laikiną pagal sutartį dirbančių administracinių darbuotojų darbo pobūdį negali būti laikoma objektyvia priežastimi (kaip ji suprantama pagal Bendrojo susitarimo 4 punkto 1 dalį), pateisinančia skirtingą požiūrį.

Dėl dabar nagrinėjamos bylos prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad visiems pavaduojantiems mokytojams taikomos tos pačios pareigos mokinių atžvilgiu ir tos pačios kvalifikacijos kėlimo prievolės kaip ir pagal neterminuotas darbo sutartis dirbantiems mokytojams, nepriklausomai nuo jiems patikėto pavadavimo rūšies, ir kad visi mokytojai yra įdarbinami pagal sudarytus tinkamumo sąrašus.

Teismas pabrėžia, kad mokytojo kortele nenumatoma jokie ryšio tarp patirtų išlaidų (kurios taip pat gali būti susijusios su lankymusi teatro spektakliuose ir filmų rodymuose) ir mokytojo mokomo dalyko, ir nepaisant to, kad ji apibrėžiama kaip parama tęstiniam kvalifikacijos kėlimui ir profesinių įgūdžių tobulinimui, nėra prievolės panaudoti lėšas; tačiau išmoka nebūtinai turi būti panaudota tais mokslo metais, kuriais ji skiriama.

Jo nuomone, ryšys su parama vienus metus trunkančiam mokymui atrodo galimas ir paliktas paties mokytojo diskrecijai, todėl koreliacija su vienus metus trunkančia mokymo veikla nėra pagrįsta. Vadinasi vienus metus trunkanti mokymo veikla negali būti objektyvi priežastis, kaip tai suprantama pagal Bendrojo susitarimo 4 punktą.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat tvirtina, kad Trejų metų mokymo planas yra mokyklos makroorganizavimo priemonė ir labiau

susijęs su mokymo pasiūlymu „visuomenei“, o ne su pačiu mokytojų kvalifikacijos kėlimu. Taigi neatrodo, kad toks numatymas būtų objektyvi priežastis, dėl kurios neleidžiama skirti išmokos laikinai pavaduojantiems mokytojams.

Mokymo veiklos planavimas yra išankstinė mokytojo veiklos aplinkybė, kurią privalo gerbti visi pavaduojantys asmenys, nepriklausomai nuo pavadavimo rūšies. Visi pavaduojantys mokytojai, nepriklausomai nuo pavadavimo rūšies, visą laikotarpį, kuriuo moko, yra Mokytojų kolegijos nariai.

Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pabrėžia universalius mokytojo kortelės tikslus, kurie būtų diskriminaciniai, jei į juos, atsižvelgiant į mokymo veiklos trukmę, iš esmės nebūtų įtraukti pavaduojantys asmenys. Be to, kartais skirtingų kategorijų pavadavimų trukmė sutampa, ir vienintelis skirtumas tarp jų yra įvairios mokymo veiklos pavidimo priežastis, o vykdoma veikla neturi jokios įtakos.

Galiausiai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, norėdamas patvirtinti savo svarstymus, primena Dekreto įstatymo Nr. 69/2023 15 straipsnį, kuriame nurodyta, kad mokytojo kortelė suteikiama tik mokytojams *de jure*. Vadinasi būtų galima teigti *priešingai*, kad ryšys su vienus metus trunkančiu mokymu nebūtų lemiamas kriterijus.